

STiP-5.1

Semi-structured Interview for Personality functioning DSM-5

(Semi-strukturerad intervju för personlighetsfunktion DSM-5)

Joost Hutsebaut, Han Berghuis, Ad Kaasenbrood, Hilde de Saeger & Theo Ingenhoven

Översättning till svenska: Isac Blixt, Peter Jacobsson, 2017

© Kenniscentrum Persoonlijkheidsstoornissen Podium DSM-5

15 april 2015

info@kenniscentrums.nl

Introduktion

Presentera dig för personen som ska intervjuas och förklara vad intervjun går ut på.

"Den här intervjun handlar om dig som person. Vi ska alltså prata om vad du tänker om dig själv, hur du känner, och vilka drag som är utmärkande för dig och vilka mål du lägger upp för dig själv. Vi kommer också prata om hur du interagerar med andra människor".

Intervjun avser personens nuvarande funktionsnivå. När du som intervjuare frågar om konkreta exempel, försök att få fram exempel som ägt rum nyligen, helst de närmaste veckorna. Ha ett längre tidsperspektiv i åtanke när de nuvarande omständigheterna har varit exceptionella (exempelvis inläggning på slutenvården).

Intervjuns utformning

- På den vänstra sidan i varje uppslag finns intervjuns skattningsskala, operationaliserad i enlighet med DSM-5 skattningsskala för nivå av personlighetsfungerande (LPFS, sektion III). Listan av kriterier kan användas under intervjun för att avgöra om man fått tillräcklig information för att sätta en preliminär skattning. Den definitiva skattningen av alla aspekter görs först efter slutförandet av hela intervjun.
- I den första kolumnen på den högra sidan i varje uppslag står frågorna som kan ställas. Intervjun har en trätt - utformning som inleds med *öppna frågor*. Dessa frågor kan sedan följas upp med *hjälpfrågor* för ytterligare utvärdering av specifika komponenter- i synnerhet när det inledande svaret inte ger tillräcklig klarhet för skattning. När det är möjligt att göra en skattning utifrån den första responsen till den öppna frågan är det inte nödvändigt med fler frågor. Intervjuaren omformulerar då svaret som hen fått av intervjupersonen så att det passar med en av funktionsnivåerna för personlighetsfungerande listat på vänster sida. (Dvs. att ställa en *avstämningsfråga*)
- I oklara fall kan hjälpfrågorna användas för att få en djupare insikt i de olika aspekterna av personlighetsfungerande som krävs för skattning. Om skattningen fortfarande är svår efter att hjälpfrågor har ställts, borde en testfråga ställas för att inhämta mer information till skattningen. *Testfrågan* ställer upp två olika alternativ som refererar till två olika nivåer av personlighetsfungerande som det ska beslutas mellan. ("Menar du x eller snarare y?"). I formuleringen av de två alternativen till testfrågan, borde de extrema motsatserna till de två funktionsnivåerna väljas (t.ex. när det finns tvivel huruvida intervjuaren borde skatta nivå 1 eller 2, formuleras alternativ 1 mer i riktningen av nivå 0 och alternativ 2 borde formuleras mer i enlighet med nivå 3.); intervjupersonen blir sedan tillfrågad att förklara sitt val (se manualen för fler exempel på testfrågor)
- Listat i den andra kolumnen på den högra sidan i varje uppslag finns en förklaring av utmärkande drag hos de relevanta komponenterna av personlighetsfungerande som intervjuaren behöver insikt i för att göra en skattning. Intervjuaren kan använda den här informationen som en genväg för att avgöra om tillräcklig information har samlats in för att göra en skattning.

IDENTITET

1.1 Upplevelsen av sig själv som unik, med tydliga gränser mellan sig själv och andra.

0. Har en pågående medvetenhet av ett unikt själv, upprätthåller adekvata gränser för sin aktuella roll.
1. Har relativt intakt självuppfattning, med en viss nedsättning av tydlighet i gränser när personen upplever starka känslor eller psykisk stress.
2. Är överdrivet beroende av andra för att definiera sin egen identitet, med nedsatt gränssättning.
3. Har en bristande känsla av autonomi/ handlingsberedskap; upplever identitetsbrist, eller tomhet. Gränsdragning är bristfällig eller rigid: kan uppvisa överidentifiering med andra, alternativt överskatta vikten av oberoende från andra, eller också vackla mellan dessa två förhållningssätt.
4. Upplevelsen av ett unikt själv och en känsla av handlingsberedskap / autonomi är praktiskt taget frånvarande, eller är organiserad kring uppfattad yttre förföljelse. Gränser till andra är förvirrade eller saknas.

FRÅGOR	INFORMATION SOM SKA INHÄMTAS	
1.1 Unikhet/Gränser De första frågorna rör dig som person. 1. Hur skulle du beskriva dig själv? Vilken typ av människa är du? <i>Hjälpfrågor:</i> • Vilka andra drag kännetecknar dig som person? • I vilken utsträckning har du en tydlig bild av vem du är? • Känner du dig ibland "tom" eller att du inte längre vet vem du själv är? 2. I vilken utsträckning känner du att du verkligen kan vara dig själv och fortsätta vara dig själv? Kan du även göra detta när du är i kontakt med andra människor? <i>Hjälpfrågor:</i> • Händer det ibland att du anpassar dig för mycket? (eller låter dig själv bli påverkad) Så till den grad att du inte längre är dig själv. Om det är så, händer detta ofta? • I vilken utsträckning vid sådana tillfällen kan du fullständigt förlora dig själv? • Händer det ibland, när du är väldigt, väldigt spänd eller känslös, att du knappast känner igen dig själv. ("Jag är inte mig själv längre, "Jag förlorar mig själv.")? • Har du ofta svårigheter med att fortsätta vara dig själv för att du känner dig hotad av andra eller tror att andra är emot dig? • Är det ibland så att du ibland hävdar din självuppfattning genom att göra uppror mot andra, exempelvis genom att med flit ta en motsatt ståndpunkt?	<i>Försök igen att få insikt i följande två områden:</i> 1. <i>Har personen en tydlig självuppfattning?</i> 2. <i>Är personen kapabel att upprätthålla en självuppfattning under stressande omständigheter och i kontakt med andra?</i> <i>Be om konkreta exempel.</i>	IDENTITET

IDENTITET

1.2 Stabilitet av självkänsla och precision av självuppfattning.

0. Har konsekvent och självreglerad positiv självkänsla, med träffsäker självuppfattning.
1. Självkänsla nedsatt ibland, med överdrivet kritisk och något förvrängd självuppfattning.
2. Har skör självkänsla som styrs av överdriven oro för vad andra tycker, med bekräftelsebehov Har en känsla av otillräcklighet eller underlägsenhet, med kompensatoriskt uppblåst eller underskattad självbedömning.
3. Bräcklig självkänsla som lätt påverkas av händelser, och har bristfällig sammanhängande självbild. Självuppfattning är onyanserad, självhatande, självupphöjande eller en ologisk och orealistisk blandning av dessa.
4. Har en bristfällig eller förvrängd självbild, som lätt hotas av interaktion med andra; betydande förvrängning och förvirring kring självbedömning.

FRÅGOR	INFORMATION SOM SKA INHÄMTAS	IDENTITET
1.2 Självkänsla / självuppfattning Följande frågor avser din uppfattning av din självkänsla. 1. Hur nöjd är du med dig själv? <i>Hjälpfrågor:</i> - Hur tydliga är de positiva/ negativa känslorna om dig själv? - Kan de negativa känslorna om dig själv bli så extrema att du känner avsmak inför dig själv? (eller verkligen ogillar dig själv)? - Kan de positiva känslorna om dig själv bli så extrema att de blir oproportionerligt överdrivna? 2. Kan du förklara vad som gör dig särskilt missnöjd eller nöjd med dig själv? <i>Hjälpfråga:</i> - Märker du (eller påpekar ibland någon annan) att du ser för negativt (eller för positivt) på dig själv? Att hur du ser på dig själv och hur nöjd/missnöjd du är med dig själv inte passar ihop med vad du kan uppnå eller vad du har uppnått i ditt liv? 3. I vilken utsträckning växlar dina känslor gentemot dig själv? <i>Hjälpfrågor:</i> - Vad beror växlingarna på/ vad hör de ihop med? - I vilken utsträckning avgörs dina känslor gentemot dig själv av vad andra tycker?	<i>Försökt att få insikt i följande tre områden:</i> <i>Har personen tillräcklig positiv självkänsla.</i> <i>Är personens självkänsla förenlig med tydliga prestationer och personliga egenskaper?</i> <i>Är personens självkänsla tillräckligt stabil (t.ex. vid misslyckanden eller kritik)? Är självkänslan huvudsakligen internt reglerad eller växlar den beroende på externa omständigheter och/eller utvärderingar (som misslyckanden eller kritik)?</i> <i>Be om konkreta exempel.</i>	

IDENTITET

1.3 Kapacitet för, och förmåga att reglera, ett spektrum av känslomässiga upplevelser.

0. Kapabel att uppleva, tolerera och reglera ett fullt spektrum av känslor.
1. Starka känslor kan vara påfrestande, och leda till begränsningar i den känslomässiga spännvidden.
2. Känslomässig reglering är avhängig positiv yttre bekräftelse. Hot mot självkänslan kan leda till starka känslor som raseri eller skam.
3. Känslor kan skifta snabbt eller en kronisk, konstant känsla av förtvivlan.
4. Känslor som inte överensstämmer med sammanhang eller inre upplevelser. Hat och aggression kan vara dominanta affekter, även om de kan förnekas och tillskrivas andra.

FRÅGOR	INFORMATION SOM SKA INHÄMTAS	IDENTITET
1.3 Känslor Följande frågor gäller dina känslor. 1. Vilka känslor upplever du i ditt dagliga liv? <i>Hjälpfråga:</i> - Känner du också igen känslor av sorg, ilska, rädsla och glädje från din sida? 2. Hur intensiva kan dessa känslor som du upplever vara? Är du ibland överväldigad av dem? <i>Hjälpfrågor:</i> - Övergår känslor av ilska som du ibland upplever till känslor av vrede och hat? Självhat? Hur starkt dominerar dessa känslor ditt dagliga liv? - Övergår känslor av sorg ibland över till förtvivlan? Händer detta dagligen? 3. I vilken utsträckning finns det en tydlig anledning för din känslomässiga reaktion? Är den reaktionen rimlig? <i>Hjälpfrågor:</i> - I vilken utsträckning märker du att dina känslomässiga reaktioner ofta är för starka i relation till orsaken? Är din reaktion överdrivet "känslsam"? - I vilken utsträckning märker du att din känslomässiga reaktion är särskilt stark när andra är kritiska mot dig? - Reagerar du ibland med förvånansvärt svaga känslor till fruktansvärda händelser som därmed lämnar dig kall och likgiltig? 4. Hur väl kan du hantera dessa (ibland intensiva) känslorna? <i>Hjälpfrågor:</i> - Har du ofta uppfattningen av att du inte tillräckligt kan kontrollera dina känslor? - I vilken utsträckning märker du att du blir upprörd när dina känslor blir för intensiva?	<i>Försökt att få insikt i följande fyra områden:</i> <i>Vad är spännvidden av känslorna som upplevs?</i> <i>Vad är intensiteten av känslorna som upplevs?</i> <i>Hur nära motsvarar känslorna inre eller yttre orsaker eller sammanhang?</i> <i>Hur väl kan känslorna regleras?</i> <i>Be om konkreta exempel.</i>	

2.1 Strävan efter sammanhängande och meningsfulla korttids- och livsmål.

0. Sätter upp och strävar efter rimliga mål baserat på en realistisk bedömning av egen personlig kapacitet.
1. Är överdrivet målinriktad, inte tillräckligt målinriktad eller alltför kluven i sin målinriktning.
2. Mål är ofta ett sätt att få yttre godkännande snarare än självgenererad bekräftelse, och kan därmed brista i sammanhang och /eller stabilitet.
3. Har svårt att sätta och /eller uppnå personliga mål.
4. Har svårt att skilja mellan tankar och handlingar, så målsättning är allvarligt nedsatt, med orealistiska eller osammanhängande mål.

FRÅGOR	INFORMATION SOM SKA INHÄMTAS	SJÄLV-STYRNING
2.1 Mål Följande frågor rör mål som du vill uppnå i ditt liv och hur du arbetar för att förverkliga dem. 1. Vilka mål har du satt upp för dig själv den senaste tiden? <i>Hjälpfrågor</i> • Kan du sätta mål upp för dig själv för att ge riktning i ditt liv? • När du inser att du inte kan uppnå något, kan du då justera dina mål därefter? 2. Varför är dessa mål viktiga för dig? <i>Hjälpfrågor:</i> • Är dessa verkligen dina egna, personliga, mål? • Känner du igen en tendens hos dig själv att anpassa dina mål efter vad du tror att andra förväntar sig av dig? 3. I vilken utsträckning kan du nå målen du satt upp för dig själv genom att förverkliga dem steg för steg? <i>Hjälpfråga:</i> • Känner du igen en tendens hos dig själv att sätta orealistiska mål för dig själv? Att du ofta överskattar din förmåga?	<i>Försök att få insikt i följande områden:</i> 1. Sätter personen upp mål för sig själv? 2. Är det personliga och autentiska mål? 3. Är målen realistiska och uppnåeliga? Lyckas personen med att inte bara sätta mål sig själv utan också vidta åtgärder för att faktiskt uppnå dem? <i>Både större, mer långsiktiga mål och mindre mål eller de mellanliggande åtgärderna som krävs för att uppnå långsiktiga mål kan vara av betydelse här.</i> <i>Försök få personen att prata om några konkreta mål. Klargör för dig själv huruvida personen också strävar för att uppnå dessa mål och om det finns exempel som visar att de lyckas med detta.</i> Fråga om konkreta exempel.	

2.2. Användning av konstruktiva och prosociala inre principer för beteende

0. Använder lämpliga principer för beteende, förverkligar dessa i ett flertal områden.
1. Kan ha orealistiska eller en socialt opassande uppsättning personliga principer, som till viss del begränsar förmågan att uppnå måltillfredsställelse.
2. Personliga principer kan vara orimligt höga (dvs ett behov av att vara speciell eller att göra andra till lags) eller låga (dvs inte överensstämmande med rådande sociala värderingar). Förverkligande blir lidande på grund av bristande upplevelse av autenticitet..
3. Inre principer för beteende är otydliga eller motsägelsefulla. Livet upplevs som meningslöst eller farligt.
4. 4. Inre principer för beteende saknas i stort. Genuint förverkligande är nästan otänkbart.

FRÅGOR	INFORMATION SOM SKA INHÄMTAS	
2.2 Principer Följande frågor gäller dina egna principer eller värderingar och hur du handlar i enlighet med dessa, hur du använder dig av dessa värderingar. 1. Vad är viktiga normer eller livsregler för dig? Vilka krav ställer du på dig själv eller vilka förväntningar har du på dig själv? <i>Hjälpfrågor</i> • Har du en klar bild att leva upp till, en bild av vad och hur du borde vara? Eller vad och hur du inte bör vara? • Använder du dessa personliga principer för att ge riktning i ditt liv? Hur bidrar detta till att ge ditt liv mening/betydelse? 2. Hur hanterar du principer som du har satt upp för dig själv? Hur väl lyckas du uppnå dessa principer? <i>Hjälpfrågor</i> • Hur hård är du mot dig själv när du inte uppnår dina egna principer? • Känner du igen en tendens att förvänta dig själv för mycket (eller för lite) av dig själv?	<i>För sök att få inblick i följande två områden:</i> <i>1. Har personen tydliga inre normer och principer som hen måste uppnå eller förhålla sig till som riktlinjer i livet?</i> <i>2. Hur hanterar personen dessa normer och i vilken utsträckning lyckas de leva i enlighet med dessa - med andra ord - inte för strikt eller rigitt, inte för slapt eller passivt?</i> <i>Be om konkreta exempel.</i>	SJÄLV-STYRNING

SJÄLV-STYRNING

2.3 Förmåga till produktiv självreflektion

0. Kan reflektera över, och skapa konstruktiv mening av inre händelser.
1. Kan reflektera över inre upplevelser, men kan överbetona en enskild (dvs. intellektuell, känslomässig) typ av självkännedom.
2. Har nedsatt förmåga att reflektera över inre upplevelser.
3. Har väsentligt nedsatt förmåga att reflektera över och förstå egna psykiska processer.
4. Är allvarligt oförmögen till att konstruktivt reflektera över egna upplevelser. Personliga drivkrafter kan vara okända och/eller upplevas som avskilda ifrån självet.

FRÅGOR	INFORMATION SOM SKA INHÄMTAS	SJÄLV-STYRNING
2.3 Självreflexion Följande frågor rör din förmåga att förstå dig själv. 1. Hur bra är du - som regel - att förstå vad som händer inom dig: vad du tänker, vad du känner, och vad du vill? <i>Hjälpfrågor</i> • Hur bra förstår du - som regel - varför du mår på det sättet du gör? Eller varför du agerar som du gör? • Känner du igen att du ibland kan bli förvirrad eller känna dig fullständigt oförmögen att förstå dig på dig själv? • När du försöker att förstå dig själv, märker du av en tendens att främst analysera och förstå saker rationellt? Eller brukar du följa dina instinkter och litar fullt på dina känslor och din intuition om dig själv?	<i>Försök att få en inblick i följande:</i> 1. Är personen i stånd att reflektera över hens egna mentala processer (tankar, känslor, önskningar, avsikter) eller blir de förvirrade och oförmögna att se utanför sina egna inre processer? Finns det en balans mellan insikt och emotion, mellan kognitiv förståelse och intuitiv känsla? <i>Be om konkreta exempel.</i>	

EMPATI

3.1 Förståelse och uppskattning av andras upplevelser och drivkrafter.

0. Är kapabel att korrekt förstå andras upplevelser och drivkrafter i de flesta situationer.
1. Är något begränsad i sin förmåga att uppskatta och förstå andras upplevelser; kan tendera att tycka att andra har orimliga förväntningar eller önskan till kontroll.
2. Är överkänslig för andras upplevelser, men endast med hänsyn till upplevd relevans för sig själv.
3. Förmåga att ta hänsyn till och förstå tankar, känslor och beteende av andra människor är väsentligen begränsad; kan endast urskilja specifika aspekter av andras upplevelser, i synnerhet sårbarhet och lidande.
4. Har uttalad oförmåga att ta hänsyn till och förstå andras upplevelser och drivkrafter.

FRÅGOR	INFORMATION SOM SKA INHÄMTAS	
3.1 Att förstå andra Följande frågor handlar om din förmåga att förstå andra, vilket innebär att jag menar hur du känner in dig till vad andra känner, vill, eller försöker uppnå - hur du sympatiserar med andra. 1. Kan du måla upp en bild av vad du gör bra och vad du gör mindre bra i det här avseendet? I vilken utsträckning kan du i regel korrekt förstå vad andra känner, tänker och vill ha? <i>Hjälpfrågor:</i> • I vilken utsträckning ser du dig själv som en person som försöker förstå vad andra tänker och känner? • Är det kanske så att du ofta verkligen inte bryr dig om vad som pågår inom andra människor? • Är det ibland så att du verkligen inte förstår känslor eller tankar hos andra? 2. I vilken utsträckning är du benägen att snabbt tolka/fylla i vad andra tänker eller känner, vilket leder till att du missar (kanske oavsiktligt) vad andra faktiskt tänker och känner? <i>Hjälpfrågor:</i> • I vilken utsträckning är du känslig för vissa <i>specifika</i> känslor och tankar när du försöker förstå andra? • I vilken utsträckning märker du att du är benägen att leta efter svagheter hos andra för att till exempel försöka skada/såra dem)?	<i>Försök att få insikt i följande två områden</i> <i>1. Kan personen, på lämpligt sätt, följa och förstå en annans tankegång och känslovärld?</i> <i>2. Kan personen känna igen och förstå andras tankar och känslor som skilda från sina egna? Har personen en tendens att vara särskilt känslig för vissa känslor hos andra (till exempel ilska, avvisande, övergivande), som klart kan färga människans tolkning av andras avsikter?</i> <i>Be om konkreta exempel.</i>	EMPATI

EMPATI

3.2. Tolerans för avvikande perspektiv

0. Förstår och uppskattar/respekterar andras perspektiv, även om hen har en avvikande uppfattning.
1. Trots att hen är kapabel till att förstå och ta hänsyn till olika perspektiv, motstår hen att göra detta.
2. Är alltför självcentrerad; signifikant nedsatt förmåga att uppskatta och förstå andras upplevelser och att beakta alternativa perspektiv.
3. Är överlag oförmögen till att ta beakta alternativa perspektiv, mycket provocerad av åsikter eller synpunkter som skiljer sig ifrån ens egna.
4. Lyhördhet till andras perspektiv är praktiskt taget frånvarande (uppmärksamheten är överdrivet vaksam, med fokus på att behov uppfylls eller att skada undviks)

FRÅGOR	INFORMATION SOM SKA INHÄMTAS	
3.2. Perspektiv Människor har ibland upplevelsen av att ha åsikter som skiljer sig från de andras. Följande frågor handlar om hur du vanligtvis hanterar en sådan situation. 1. Hur bra är du i allmänhet på att förstå andras ställningstaganden, även när de skiljer sig från din egen åsikt eller ståndpunkt? Vad klarar du av att göra bra och mindre bra när du gör detta? <i>Hjälpfrågor:</i> • Märker du ibland att du tycker det är svårt att sätta dig själv "i den andres skor", vilket leder till en bristande förståelse för hur de kom fram till sin ståndpunkt? • Märker du ibland att du varit omedveten om att någon annan har en helt annan åsikt eller ståndpunkt inom något område? • Märker du att du egentligen inte är intresserad av andras ståndpunkter? 2. Hur väl kan du hantera en annan person som har en annan åsikt eller ett perspektiv - som tydligt skiljer sig från dina egna? <i>Hjälpfrågor:</i> • Säger folk ibland att du är envis? Eller att du strikt håller på din egen åsikt? • När detta händer, har du uppfattningen om att det helt enkelt är en meningsskiljaktighet eller att det är mer personligt, att de är emot dig?	<i>Försök att få insikt i följande områden:</i> 1. Kan personen uppmärksamma och förstå att andra kan ha olika perspektiv på saker? 2. Hur upplever personen andra som har en annan åsikt om saker? Be om konkreta exempel.	EMPATI

EMPATI

3.3 Förståelse av effekterna av ens eget beteende gentemot andra.

0. Är medveten om effekten av sina egna handlingar gentemot andra.
1. Har fluktuerande medvetenhet om den egna effekten av sitt eget beteende gentemot andra.
2. Är allmänt omedveten om eller obekymrad av hur det egna beteendet påverkar andra eller har orealistisk bedömning av den egna påverkan.
3. Är förvirrad över eller omedveten om hur det egna beteendet påverkar andra; ofta förbryllad över människors tankar och handlingar, tror ofta felaktigt att andra har destruktiva avsikter.
4. Sociala interaktioner kan vara förvirrande eller desorienterande.

FRÅGOR	INFORMATION SOM SKA INHÄMTAS	EMPATI
3.3 Påverkan Följande frågor handlar om din förmåga att bedöma hur ditt beteende påverkar andra. 1. Hur väl kan du bedöma effekten av vad du gör mot andra? Vad gör du bra i detta avseende? Vad gör du mindre bra? <i>Hjälpfrågor</i> • Uppmärksammar du ibland att du inte tar tillräcklig hänsyn till konsekvenserna av dina handlingar när de går ut över andra människor? • Händer det ibland att du blir överraskad av hur de saker som du sagt och gjort påverkar andra, t ex att de känner sig sårade eller missförstådda? • Är det så att du ofta reflekterar väldigt mycket kring hur andra människor uppfattat saker du sagt eller gjort? • Blir du ibland totalt förvirrad när du umgås med andra eftersom du inte längre förstår varken dig själv eller den andre personen?	<i>Försök att få insikt i:</i> <i>1. Kan personen förstå och bedöma hur deras beteende påverkar andra?</i> <i>Fråga om konkreta exempel.</i>	

NÄRHET

4.1 Djup och längd av kontakt till andra.

0. Upprätthåller flera tillfredsställande och varaktiga relationer i sitt privata liv och i samhället.
1. Kapabel att etablera varaktiga relationer i den privata och offentliga sfären, med några begränsningar rörande djup och tillfredsställelse.
2. Kan skapa och önskar relationer i privatliv och i samhällsliv, men kontakter är huvudsakligen ytliga.
3. Har viss önskan att skapa relationer i samhälls- och privatliv, men signifikant nedsatt kapacitet för positiva och varaktiga kontakter.
4. Önskan om tillhörighet är begränsad på grund av omfattande ointresse eller förväntningar om att bli illa behandlad. Interaktion med andra är distanserat, oorganiserat eller för det mesta negativt.

FRÅGOR	INFORMATION SOM SKA INHÄMTAS	
4.1 Kontakter Följande frågor rör dina relationer med andra människor och hur din kontakt med andra ser ut. Tänk inte bara på dina relationer med de i din närhet utan också på kontakter med människor på jobbet, i skolan, i grannskapet etc. 1. Kan du måla upp hur kontakten med andra i regel ser ut? Vad fungerar bra och vad fungerar mindre bra i din kontakt med andra? Och i att upprätthålla/odla dina vänskaper och relationer? <i>Hjälpfrågor:</i> • Kan du nämna vilka människor du har regelbunden kontakt med? • Kan du umgås med människor på ett sätt som är tillfredsställande för dig? • Kan du ha en positiv relation med flertalet av dem? Eller märker du att du tvärtom har svårt i kontakten med andra? När personen som intervjuas inte nämner några betydelsefulla relationer: ➤ Har detta alltid varit så? Vad tror du anledningen till detta är? ➤ Betyder det att du har, eller inte har, en längtan eller ett behov av kontakt med andra? ➤ Eller finns det möjligtvis andra anledningar till att inte ha några nära relationer? 2. Hur tillfredsställande upplever du kontakterna du redan har? Hur bra kontakt känner du att du har med personerna i din omgivning? <i>Hjälpfråga:</i> • Märker du av en tendens till att hålla människor på avstånd, vilket gör att de flesta kontakter förblir ytliga? 3. Hur bra är du på att hålla kontakten med vänner, partners, kollegor, grannar och andra så att kontakten fortsätter vara stabil och tillfredsställande över tid? <i>Hjälpfrågor:</i> • Märker du efter ett tag att dina relationer med andra snabbt blir irriterande eller konfliktfyllda? • Har du en tendens att hålla andra på avstånd eftersom du är rädd för att bli sårad eller illa behandlad?	<i>Försök att få insikt i följande tre områden:</i> 1. Är personen kapabel till att på ett positivt sätt få kontakt med andra? 2. Är den här kontakten meningsfull? 3. Är den här kontakten tillräckligt stabil och positiv i det långa loppet? <i>Relationer i den personliga sfären såväl som andra sociala relationer är av betydelse här. Försök att avgöra om personen är kapabel till att upprätta ett brett nätverk av positiva relationer och underhålla dessa. Försök att avgöra om det finns en önskan till kontakt.</i> Fråga om konkreta exempel.	NÄRHET

NÄRHET

4.2 Önskan och kapacitet till närhet

0. Behöver och ägnar sig åt flera omsorgstagande, nära och ömsesidiga relationer.
1. Har förmåga och behov att skapa nära och ömsesidiga relationer, men kan vara hämmad i att uttrycka det meningsfullt och ibland begränsad ifall intensiva känslor eller konflikter uppkommer.
2. Nära relationer är till stor del baserade på att möta självreglerande- och självkänsla behov och innefattar en orealistisk förväntan att kunna bli fullständigt förstådd av andra.
3. Relationer är baserade på en stark tro på det absoluta behovet av den (de) nära andra, och/eller förväntningar på att bli övergiven eller illa behandlad. Känslor av att komma nära andra växlar mellan rädsla/avvisande och desperat behov till kontakt.
4. Relationer definieras nästan uteslutande utifrån dess förmåga att ge tröst eller leda till smärta och lidande.

FRÅGOR	INFORMATION SOM SKA INHÄMTAS	
4.2 Närhet Nu ska vi fokusera på relationer med människor som är viktiga för dig. 1. Hur viktigt är det för dig att ha mer nära relationer och vänskapsrelationer med andra? Varför eller varför inte? I vilken utsträckning lyckas du med att göra detta? <i>Hjälpfrågor:</i> • Hur bra är du på att låta någon annan att komma riktigt nära? • Hur svårt är det för dig att vara riktigt öppen med vad du tänker och känner i en nära relation? • I vilken utsträckning kan du verkligen vara dig själv och fortsätta vara dig själv i en nära relation? • När spänningar uppstår mellan dig och en person som står dig nära, upplever du genast en påtaglig distans i förhållandet? 2. Hur jämlika och ömsesidiga är dina nära relationer? <i>Hjälpfrågor:</i> • Märker du att du först och främst är upptagen med att anpassa dig till vad du antar att den andra förväntar sig av, eller tänker om dig? • Märker du av en tendens att placera dig själv i centrum (vara egocentrisk) i en relation, genom att, exempelvis, anta att den andra alltid borde hålla med dig eller fullständigt förstå dig? 3. Hur väl lyckas du med att upprätthålla nära relationer, att vara kvar i dem? Hur säker eller trygg känner du dig i dessa relationer? <i>Hjälpfrågor:</i> • Är du ofta rädd att viktiga vänskaper och relationer ska bryta samman, exempelvis när du blir mer fäst vid någon? • Har dina relationer ibland brutit samman för att du lagt ner för lite i dem/ tänkt för mycket på bara dig själv?	<i>Försök att få insikt i de närmaste relationerna inom de tre följande områdena:</i> 1. <i>Har personen kapacitet för intim/nära kontakt (i motsats till distanserad och ytlig)?</i> 2. <i>Kan man tala om ömsesidighet/jämlikhet i relationerna? (kontra egocentrism)?</i> 3. <i>Kan man tala om att personen känner sig trygg i långvariga, nära relationer?</i> <i>Vid tvivel om interpersonell funktion, utforska två eller tre nära relationer mer noggrant för att få tillräcklig inblick i ovanstående områden.</i> <i>Be om konkreta exempel.</i>	NÄRHEIT

4.3 Ömsesidig hänsyn som återspeglas i interpersonellt beteende

0. Strävar efter samarbete och ömsesidigt utbyte och förhåller sig flexibelt till en spännvidd av andras åsikter, känslor och beteenden.
1. Samarbete kan hämmas av orealistiska principer; något begränsad i sin förmåga att respektera eller reagera på andras idéer, känslor och beteenden..
2. Tenderar inte betrakta relationer i ömsesidiga termer, och samarbetar främst för personlig vinst.
3. Bristfällig ömsesidighet: andra människor uppfattas huvudsakligen med utgångspunkt i hur de påverkar det egna självet (negativt eller positivt); gemensamma ansatser är ofta avbrutna på grund av upplevda förolämpningar av andra..
4. Socialt/ interpersonellt beteende är inte ömsesidigt; det syftar snarare till att uppfylla grundläggande behov eller fly från smärta.

FRÅGOR	INFORMATION SOM SKA INHÄMTAS	
4.3 Ömsesidig hänsyn. Följande frågor gäller hur du samarbetar med andra. 1. Hur bra lyckas du i allmänhet med att samarbeta med andra med en uppgift eller projekt? <i>Hjälpfrågor:</i> • Får du ibland intryck av eller får höra att andra tycker att du är svår att arbeta med? • Hamnar du ibland i konflikter (på jobbet, i skolan)? • Föredrar du att jobba ensam eller tillsammans med andra? 2. Hur hanterar du synpunkter ifrån andra när du arbetar i grupp? <i>Hjälpfrågor</i> • Hur bra är du på att ta hänsyn till andras idéer om du arbetar i grupp (även om dessa skiljer sig från dina egna)? • Tycker du ibland att du tar alltför mycket hänsyn till andras synpunkter? Vad återstår av dina egna åsikter och synpunkter i sådana fall? • Tycker du att andra mest borde anpassa sina åsikter och idéer efter dina	<i>Försökt att få insikt i följande två områden:</i> 1. Kan personen samarbeta konstruktivt? 2. Är personen kapabel till att på ett flexibelt sätt hantera synpunkter ifrån andra (att inte ta för mycket eller för lite hänsyn till det)? Be om konkreta exempel.	NÄRHEIT